

24. Základné účtovanie v podvojnóm účtovníctve

súvaha, obsah a druhy

Súvaha(bilancia) – je to prehľadné usporiadanie majetku (aktív) a zdroja krytia majetku (pasív) v peňažnom vyjadrení k určitému dátumu (súvahový dátum – 31.12.). Aktíva sa uvádzajú na ľavej strane súvahy a pasíva na pravej strane súvahy. Deň ku ktorému sa súvaha zostavuje sa nazýva **súvahový deň**. Ide o obvykle posledný deň účtovného obdobia.

A	P
Súvaha ku dňu 29.3.2012	
Ľavá strana – strana majetku (Čo?) xxx€	Pravá strana – zdroje krytia majetku (odkiaľ?) xxx€
x€	x€
A	P

A	P
Súvaha ku dňu 29.3.2012	
1. DM - DHM - DNM - DFM - DPO 2. KM - Zásoby - KPO - KFM	1. VI(CZ) - ZI - FzoZ - KFO - VHm.r. - VHb.ú.o 2. CZ - Závazky - rezervy - úvery

A=P

Aktívny účet

MD	D
Pokladňa	
ZS Prírastky + Obrat xxx	Úbytky - Obrat xxx KZ XXX

Pasívny účet

MD	Dodávateľa	D
Úbytky -	ZS	
	Prírastky +	
Obrat xxx	Obrat xxx	
KZ xxx		

Druhy súvah

Z časového hľadiska

Riadna- zostavuje sa k poslednému dňu účtovného obdobia

Mimoriadna – môže byť: - otváracia

-ku dnu vzniku

- dňu vstupuje do likvidácie

- ku dňu zániku

Priebežná – povinne ju zostavujú tie účtovné jednotky, ktoré majú cenné papiere kódované na burze cenných papierov a banky.

Z hľadiska počtu účtovných jednotiek – za ktoré sa zostavuje na:

- Individuálnu (za 1 podnik)
- Konsolidovanú (za podnik v konsolidovanom celku)

Z hľadiska právnych noriem – podľa ktorých je zostavená

- zostavená podľa zákona č. 431/2002 z.z. o účtovníctve
- Zostavená podľa Medzinárodných účtovných štandardov (IAS)
- Zostavená podľa Amerických všeobecne uznaných účtovných zásad (US GAAP)

Uvedte a popíšte zmeny súvahových stavov, uvedte príklady

Súvaha a zmeny na súvahových účtoch, účtovný kniha a účtovná osnova

Súvaha – je prehľadné usporiadanie OM (aktív) a zdrojov krytia (pasív) v peňažných jednotkách k určitému dňu

Riadna (k 31. 12. – koniec účtovného obdobia)

Začiatková (pri vzniku podniku)

Súvaha →
→ Likvidačná (pri zániku) – Mimoriadna

Obraty a zostatky na súvahových účtoch

Obraty – prírastky a úbytky na súvahových účtoch do obrato ZS nepatria

Výpočet KZ na účte aktívnom

MD	Aktívny účet	D
ZS	Úbytky –	
Prírastky +		
Obrat xxx	Obrat xxx	
	KZ xxx	

Výpočet KZ na účte pasívnom

MD	Pasívny účet	D
Úbytky	ZS	
	Prírastky +	
Obrat xxx	Obrat xxx	
KZ xxx		

Účtovné zápisy

Z vecného hľadiska – systematické (sústavné) účtovné prípady účtovného na jednotlivých účtoch (hlavná kniha)

Z časového hľadiska – Chronologické (časové) , zapisuje sa tak ako vznikli (denník)

Hlavná kniha – je to súbor všetkých účtov, na ktorých sa zapisujú sústavné účtovné zápisy.

Môže sa viesť:

Na voľných listoch (A4 – musia byť očíslované a musí byť zoznam)

Viazaná kniha (strany musia byť očíslované a každá kniha sa označí názvom a účtovných období ktorého sa týkajú)

Formou zostáv z počítača

Hlavná kniha sa otvára na začiatku roka (zapisujú sa začiatkové stavy a pre každý nasledujúci rok konečné zostatky. Podkladom na tvorenie hlavnej je súvaha.

V priebehu účtovného obdobia sa zapisujú účtovné prípady, z vypočítaných obrátov sa zostavuje tabuľková prevaha a s konečných zostatkov sa zostavia účtovné výkazy a účet ziskov a strát.

Denník - Zachytáva účtovné prípady tak ako vznikli. Tieto zápisy majú kontrolnú funkciu, pretože preukazujú úplnosť účtovných prípadov. Každý účtovný prípad ktorý je zapísaný v denníku s anazýva denníkový článok. Denníkové články delím na jednoduché a zložité.

Jednoduchý - každý účtovný prípad je zaúčtovaný na jednom účte na strane MD a na druhom účte na strane D. (pokladnica, bank. Účet)

Zložený – zaúčtovaný účtovný prípad na účte na strane D a naopak (faktúra s DPH)

Na konci účtovného obdobia sa vypočíta denníkový obrat – je to súčet peňažných súm na strane MD a na strane D.

Denníková skúška kontroluje či zipsy v denníku sú zhodné zo zápsimi v hlavnej knihe.

Účtovná osnova – je zoznam syntetických účtoch so záväzným číselným a slovným označením. Zachováva spôsob desiatkové triedenie - 10 účtovných tried – 10 účtovných skupín – 10 účtov

Účtovná uzávierka je súhrn činností, ktoré sa uzatvára účtovníctvo za bežné účtovné obdobie. Cieľom účtovnej uzávierky je z podkladov účtovania zistiť druh a výšku výsledku hospodárenia účtovnej jednotky.

Pozostáva z nasledujúcich činností:

Doplnenie účtovných zápisov o zápisy zabezpečujúce správnosť a úplnosť účtovania, ekonomických informácií zodpovedajúce skutočnosti (účtovanie oprávnených položiek)

Uzatváranie účtovných kníh:

Zistenie vecnej zhody analytickej a syntetickej evidencie zostavením kontrolnej súpisu analytických účtov,

Vyčíslenie obrátov strán MD a D na všetkých syntetických účtoch,

Kontrola formálnej správnosti účtovných zápisov, zostavením obrátovej predvahy,

Kontrola úplnosti a vecnej správnosti účtovných zápisov – kolacionovaním,

Zistenie konečných zostatkov súvahových a výsledkových účtov

3. Porovnanie výsledkov účtovníctva so stavom zisteným s inventarizáciou majetku, vlastného imania a záväzkov.

4. Preúčtovanie konečných zostatkov výsledkových účtov na účet 710 a zistenie výsledku hospodárenia za účtovanie obdobia.

5. Preúčtovanie konečných zostatkov súvahových účtov na účet 702, a podvojnú zaúčtovanie výsledku hospodárenia(702/710)

6. Výpočet základu dane z príjmov z bežnej a mimoriadnej činnosti, výpočet dane a jej zaúčtovania

7. Zostavenie účtov 702/710 po zdanení.

8. Zostavenie účtovnej závierky.

Účtovná závierka je záverečnou etapou účtovnej uzávierky bežného účtovného obdobia. Tvoria ju:

Súvaha – účtovný výkaz, ktorý má označenie - ÚČ POD 1 – 01

Výkaz ziskov a strát, ktorý má označenie - ÚČ POD 2 – 01

Poznámky:

Obsahujú informácie ,ktoré vysvetľujú a dopĺňajú údaje v súvahe a vo výkaze ziskov a strát.

Uvádzajú sa v nich informácie týkajúce sa použitia účtovných zásad a účtovných metód, prípadne ďalšie informácie.

Účtovná závierka sa zostavuje ako: riadna, mimoriadna, priebežná (napr. štvrťročne, mesačne...) – neuzatvárajú sa účtovné knihy.

Overenie účtovnej závierky audítorom.

Výsledok hospodárenia – je základným ekonomickým ukazovateľom činnosti účtovnej jednotky. Zistíme ho porovnaním nákladov a výnosov. Môže ním byť zisk alebo strata. Podľa oblastí činností vykonávanej účtovnou jednotkou rozoznávame

výsledok hospodárenia z hospodárskej činnosti, z finančnej činnosti, mimoriadnej činnosti. Súčet výsledku hospodárenia z hospodárskej činnosti a z finančnej činnosti sa nazýva výsledok hospodárenia z bežnej činnosti. Výsledok hospodárenia podlieha daní z príjmov ,ktorý je najväčšou položkou príjmov časti štátneho rozpočtu .
Zistenie výsledku hospodárenia

Okrem účtovného spôsobu zisťovania výsledku hospodárenia, ho zisťujeme aj neúčtovným spôsobom a to na účely stanovenia základu dane z príjmov (podľa zákona č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov- Zákon o daní z príjmov).

VH zistený v účtovníctve

+

Položky zvyšujúce ZD

-

Položky znižujúce ZD

=

VH pred zdanením (ZD)

Výpočet VH podľa tejto schémy sa robí osobitne pre VH z bežnej a osobitne pre VH z mimoriadnej činnosti.

Položky zvyšujúce základ dane z príjmov:

Rozdiel medzi účtovnými a daňovými odpismi, ak sú účtovné odpisy vyššie ako daňové, kladný

Rozdiel medzi zostatkovou a predajnou cenou DHM a DNM, príspevky právnickým osobám, ktorým povinnosť odvodu nevyplývajú zo zákona, daň z príjmov FO a PO uhradená za iné právnické osoby, cestovné náhrady poskytnuté nad limit stanovený zákonom i cestovných náhradách, zostatková cena trvale vyradeného DHM a DNM likvidáciou, kladný rozdiel medzi zostatkovou cenou DM vyradeného u dôvodu poškodenia a náhradou od poisťovne okrem škôd spôsobených živelnými pohromami, tvorba rezerv účtov do nákladov okrem tvorby zákonných rezerv (nedaňové náklady), zaplatené pokuty za porušovanie zásad bezpečnosti na pracovisku za znečisťovanie ovzdušia a vodných tokov, rozdiel medzi výškou zavinených mánk a škôd na majetku a prijatými náhradami od vinníkov, -
Reprezentačné náklady ,Ostatné sociálne zabezpečenie, Ostatné sociálne náklady.

Položky znižujúce základ dane z príjmov:

Zrušenie ostatných rezerv a opravných položiek ich zúčtovaním do výnosov, príjmy zdanené osobitnou sadzbou dane a zdanené pri zdroji príjmov, prijaté dary od iných PO, strana z hospodárenia za minulé zdaňovacie obdobie.

Vypočítaný DZ možno ešte znížiť v prípade, ak účtovná jednotka nespĺňa potrebné kritéria, napr. zamestnávanie osôb zo zníženou pracovnou schopnosťou. Daň sa vyrubuje zo základu zaokrúhleného na celé slovenské koruny na dol. (eura)

Peniaze si finančným vyjadrením piatej alebo poskytnutej platby za tovar alebo služby. V účtovníctve používame peniaze v súvislosti s týmito účtovnými dokladmi:

- Príjmový pokladničný doklad PPD
- Výdavkový pokladničný doklad VPD

- Výpis z bankového úveru VBÚ

Popíšte princíp účtovania peňazí v hotovosti

Peniaze v hotovosti sa účtujú na účte POKLADNICA, okrem **peňazí v hotovosti** na tomto účte účtujú aj **šeky prijaté** namiesto hotových peňazí, poukážky na zaúčtovanie (napr. knižné poukážky alebo iné poukážky na nákup tovaru a služieb. Patria sem aj peniaze vo výplatných vreckách, ktoré zostali v pokladnici (ak si ich v deň výplaty zamestnanci nevyzdvihli). Stav peňazí v pokladnici nemožno nahradiť potvrdenkami alebo úpismi.

Na účte pokladnica sa účtujú aj **peňažné prostriedky v cudzej mene** (valuty, šeky a poukážky znejúce na cudziu menu). Stav a pohyb týchto peňažných prostriedkov sa sleduje, na osobitnom analytickom účte k syntetickému účtu POKLADNICA, a to tak v Eurách, ako aj v cudzej mene.

MD	Pokladnica	D
Začiatkový stav		
+ príjem peňazí do pokladnica		- výdavky peňazí z pokladnice KZ
		Prevod na konečný účet súvahový na konci ú.o)

Na účte Pokladnica **možno účtovať len** na základe pokladničných dokladov, a to:

- Príjmového pokladničného dokladu PPD – ním dokumentujeme príjem peňazí do pokladnice.
- Výdavkový pokladničný doklad (VPD) – ním dokumentujeme výdaj peňazí z pokladnice.

Charakterizujte pokladničnú knihu, uveďte povinnosti pokladníka

Pokladničná kniha – plní funkciu čiastkového denníka. V nej podnik denne zaznamenáva všetky príjmy a výdavky. Pokladničnú knihu uzatvárajú priebežne (minimálne raz za mesiac) – vypočíta zostatok v pokladničnej knihe a porovná ho so skutočným stavom peňazí v pokladnici.

Povinnosti pokladníka –

Vysvetlite inventúru a inventarizáciu pokladničnej hotovosti

Podľa zákona o účtovníctve sa vykonáva vecná správnosť účtovných zápisov na účte pokladnica – inventarizáciu najmenej 4X za rok.

Etapy inventarizácie pokladničnej hotovosti:

- a) Fyzická inventúra – pokladničné skontro
- b) Kontrola pokladničných dokladov a zápisov v pokladničnej knihe
- c) Porovnávanie účtovného stavu na účte pokladnica zo skutočným stavom peňazí zistených pri pokladničnom skontre

Výsledok inventarizácie:

- a) Účtovný stav sa rovná skutočnému stavu
- b) Účtovný stav je väčší skutočný stav je schodok v pokladnici, pokladník musí nahradiť chýbajúce peniaze
- c) Účtovný stav je nižší ako v skutočnosti, je prebytok v pokladnici a zaúčtuje sa ako finančný výnos